

Obligatorisk närvaro: problematisering av krav på deltagande vid icke-poänggivande examinationsmoment

Obligatoriska men icke-poänggivande examinerande moment som studenter måste delta på förekommer i många kurser, men dessa moment medför både pedagogiska utmaningar och administrativa problem såsom tveksam rättssäkerhet. Rundabordssamtalet vill problematisera användningen av obligatoriska icke-poänggivande moment genom att lyfta ett antal frågor, exempelvis:

- När, var, hur och varför används obligatorisk närvaro vid icke-poänggivande examinationsmoment?
- Finns det risk för gymnasifiering av högre utbildning när kraven på deltagande ökar och studenter fråntas rätten att göra egna prioriteringar och själva ta ansvar för sina studier?
- Är det rimligt att examinera fysisk närvaro? Hur vet vi att närvaron genererat kunskap eller insikt hos studenten, och varför examineras i så fall inte den istället? Blir en student som t ex sover eller tittar på film under momentet godkänd?
- Anges de obligatoriska momenten i kursplaner och scheman så att studenter har möjlighet att ta ställning till dem och planera för dem? Framgår det tydligt vad som avses med *deltagande*? Vad innebär t ex deltagande på en distanskurs?
- Hur dokumenteras och registreras deltagandet på ett rättssäkert sätt i t ex LADOK om momentet inte är poänggivande?
- Vad är syftet med att kräva obligatorisk närvaro? Är det ett sätt att "artificiellt" höja deltagandet på ett moment som många studenter annars skulle ha bortprioriterat, eller innehåller det verkligen något studenten måste deltagit på för att klara en framtida examination? Varför då inte nöja sig med att mäta kunskapen vid den framtida examinationen? Varför inte skapa ett kursinnehåll och kursmoment som är så intressant och utmanande att studenterna deltar av fri vilja?
- Hur hanteras studenter som av olika skäl inte deltar på momentet? Erbjuds ersättningsuppgifter istället? Motsvarar i så fall ersättningsuppgiften kunskapsmässigt det som momentet innehöll? Om det obligatoriska momentet inte är examinerande kan ju inte ersättningsuppgiften heller vara examinerande, så om en student t ex skulle fuska kan det inte leda till disciplinära åtgärder. Om ersättningsuppgift inte erbjuds så ges det obligatoriska momentet i praktiken högre vikt än andra examinationer som alltid måste följas av minst ett förnyat examinationstillfälle.
- Vad händer om studenten blir godkänd på samtliga poänggivande moment i en kurs men inte har deltagit på obligatoriska icke-poänggivande delar? Samtliga poäng är ju rapporterade i LADOK vilket gör att CSN betalar ut studiemedel och att studenten kan uppfylla poängmässiga förkunskapskrav till andra kurser, trots att kursen formellt inte är avslutad.

Jag kommer att koppla an till akademiska texter (bl a Henrik Hegenders (2011) "Examinerar vi närvaro eller kunskap – det är frågan?" och till kritik Högskoleverket och UKÄ framfört till enskilda högskolor som på olika sätt brustit i sin hantering av moment som krävt obligatorisk närvaro.

Min tes, för detta handlar förstås indirekt om att påverka undervisande lärares inställning till obligatorisk närvaro som fenomen, är att det bara är rimligt att kräva fysiskt deltagande vid *poänggivande* examinationsmoment, men inte vid andra undervisningsmoment.

Nicholas Pagden

nicholas.pagden@linnestudenterna.se

070-4819957 eller 070-3177595